

Early Childhood Teachers' Coping Strategies for Children with Masturbation Behavior

Tuba YEŞİLAY¹

Sadegül AKBABA ALTUN²

ABSTRACT. The aim of this study is to elicit early childhood teachers' coping strategies with children who have masturbation behavior. Interview methods as one of the qualitative research data collection methods were adopted. Data was collected through administering an interview questionnaire which involves open-ended questions. Gathered data were analyzed by content and descriptive analysis. The results of the study reveal that the teachers' knowledge and their coping strategies with children who have masturbation behavior is inadequate.

Key Words: Masturbation, Gender Development, Early Childhood Education.

SUMMARY

Purpose and significance: This study revealed some strategies early childhood teachers use when they face to masturbation behavior of the children in their classrooms. These strategies are very crucial data in terms of informing teachers due to the lack of research on "masturbation in early childhood".

Methods: A total of 45 early childhood teachers (10 from 5-year child classes, 35 from 6-year child classes) from 4 different schools participated in this study. The data were gathered by an interview questionnaire which involved open-ended questions (13 questions) to the volunteer teachers. The rest of the data was collected via e-mail with other teachers who had not a chance to make an interview. After the data was gathered, content and descriptive analyses were used for analyzing data.

Results: At the end of the study, the problems that occur in childrens' sexual development in the classrooms, teachers' first reaction when they see the masturbation behavior of a child in the classroom, in what ways children make masturbation, the frequency of the behavior, in which conditions the behavior occurs, the opinions of teachers about the reasons of the masturbation behavior and the strategies that are used in the classrooms are identified. In addition, common techniques that are used to handle masturbation behavior also identified at the end of the study. Results showed that most of the teachers have limited knowledge to deal with masturbation behavior of their students.

Discussion and Conclusions: The study showed us that most of the teachers have inadequate knowledge about dealing with masturbation behavior of children in their classrooms. In addition, some of the teachers display shy manner when they talk about masturbation behavior of the children. Furthermore, the study also reveals that some teachers apply unsuitable techniques to handle the masturbation behavior of children in their classrooms. The reason for the teachers' limited knowledge on the topic can be the result of the deficiencies in Early Childhood Department curriculum or other related departments. There is not a any must course which involves masturbation topic through education. In addition, there is not sufficient article about masturbation in early childhood in Turkey. Therefore, new regulations can be done in early childhood department curriculum and there should be more resources (e.g. articles, seminars, books and especially researches) that enable teachers deal with masturbation behavior in the classroom.

¹ Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Tuba YEŞİLAY, tubayesilay@gmail.com

² Başkent Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Öğretim Üyesi, Sadegül AKBABA ALTUN, akbabsl@gmail.com

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıftaki Öğrencilerinin Mastürbasyon Davranışıyla Baş Etme Stratejileri

Tuba YEŞİLAY³

Sadegül AKBABA ALTUN⁴

ÖZ. Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin sınıftaki öğrencilerinin mastürbasyon davranışıyla ilgili baş etme stratejilerini ortaya çıkarmak ve okul öncesi alanda çalışan diğer öğretmenlere bu konuda rehberlik etmektir. Bu çalışmada, nitel araştırma[da] veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Veriler açık uçlu soruları içeren bir görüşme formu hazırlanarak toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel ve içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonuçları okul öncesi öğretmenlerinin sınıftaki öğrencilerinin mastürbasyon davranışıyla ilgili baş etme stratejilerinin yetersiz olduğu bilgisini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mastürbasyon, Cinsel Gelişim, Okul Öncesi Eğitim.

GİRİŞ

Çocuklar doğdukları andan itibaren yaşamı bir an önce keşfetmeye çalışırlar. Bu keşif yolculuğunda çocuklar, zaman zaman etraflarındaki yetişkinleri bıktırarak çok soru sorarlar. Bu sorulardan bazıları öyle önemlidir ki, yanıtı bırakıldığı ya da önemsenmediği zaman çocuğu çok önemli problemlere taşır. İşte bu denli hassasiyet gerektiren konu ‘cinsellik’dir. Bilir ve Alpan’a (1977) göre çocukların en çok sordukları ilk sorular önce kendi cinsel organlarını tanımaya hemen ardından karşı cinsi tanıma yöneliktir. Yetişkinin yapacağı en önemli şey, bu sorulara çocukların anlayacağı düzeyde aydınlatıcı cevap vermesidir. Çocuklar cinsellikle ilgili ilk mesajları ve değer yargılarını ailelerinden almaktadırlar. Çocuklar büyüdükçe sosyal çevreleri gelişmekte ve birçok kaynaktan cinsellikle ilgili bilgiler edinmektedirler. Ancak edinilen bilgiler her zaman doğru ve tam bilgileri içermeyebilir. Bu noktada okullarda verilen cinsel eğitim büyük önem kazanmaktadır. Cinsel eğitim hem ebeveynlerin hem de okul öncesi öğretmenlerinin görevleri arasındadır. Çocuğun aileden aldığı cinsel eğitim, okulda da sağlıklı bir gelişim için devam etmelidir.

Çocuklar üzerinde aileden sonra en çok etkiye sahip kişiler öğretmenlerdir. Öğretmenlerin cinsel eğitime bakış açısının ve cinsellikle ilgili problemlere yaklaşımının, çocukların yaşam boyu cinsel kimlik, ilişkiler ve mahremiyet konusunda değer ve tutum oluşturmaları açısından önemlidir. Bu önem göz önünde bulundurularak, yapılan çalışmada cinsellikle ilgili konularda karşılaşılan en yaygın durum olan ‘mastürbasyon’ konusu ele alınmış ve okul öncesi öğretmenlerinin mastürbasyonla baş etme yöntemleri araştırılmıştır.

Mastürbasyon, kişinin kendisini uyarılma ve zevk alma nesnesi olarak kullanmasıdır. Hurlock’a (1964) göre küçük çocuklar için mastürbasyon, çocuğun kendi genital organı hakkındaki merakını temel olarak tatmin etmek için ortaya çıkan cinsel keşfin bir formudur. Uçar (1991), tıp bilimi açısından, yirminci yüzyılın başına kadar mastürbasyonun çok zararlı bulunduğu, insanları zayıf düşürerek birçok bedensel ve ruhsal hastalıklara neden olduğu; iktidarsızlık, bunama ve delirmeye yol açabileceğinin savunulduğunu belirtmektedir. Buna karşı Hurlock (1972), mastürbasyonun fiziksel bir zararının olmadığını ancak psikolojik zararı olabileceğini, mutsuz ve kendini güçsüz hisseden çocukların yetersizlik hislerini mastürbasyona yönelerek karşıladıklarını belirtmiştir.

³ Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Tuba YEŞİLAY, tubayesilay@gmail.com

⁴ Başkent Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Öğretim Üyesi, Sadegül AKBABA ALTUN, akbabsl@gmail.com

Okul öncesi çocuklarının mastürbasyon davranışı ile ilgili olarak çok fazla çalışmaya rastlanılmamıştır. Yurt içinde yapılan iki araştırmaya (bkz. Tezcan, Namlı ve Semerci, 1997; Ünal, 2000) ulaşılmıştır ve her iki çalışma da tıp doktorları tarafından yapılan klinik araştırmalardır. Yurt dışında yapılan araştırmalara bakıldığında da yine klinik çalışmalar (bkz. McCray, 1978; Ferguson ve Rekers, 1979; Yang, Fullwood, Goldstein ve Mink, 2005) görülmektedir. Mastürbasyon yapan çocuklara yönelik olarak, Bayhan ve Artan (2005) davranış ortaya çıktığında çocukların dikkatle gözlemlenmesi, problemin nedenlerinin saptanmaya çalışılması gerektiğini belirtmekte; nedene yönelik uygun tedbirlerle problemin daha kolay ve hızlı ortadan kalkabileceğini söylemektedirler. Ayrıca, mastürbasyon yapan çocuğun korkutulmaması, cinsel organını kaybedebileceğinin söylenmemesi ve çocuklara fiziksel ceza verilmemesi gerektiği de vurgulanmaktadır. İncelenen araştırmalarda genel olarak mastürbasyon yapan çocukların, mastürbasyon yapma nedenleri ve nasıl yaptıkları üzerinde durulmuştur. Bu araştırmada amaç okulöncesi çocuklarında görülen mastürbasyon davranışına yönelik olarak öğretmenlerinin mastürbasyonla baş etme stratejilerini öğrenmek ve diğer öğretmenlere konu hakkında bilgi sağlayarak rehberlik etmektir.

KURAMSAL ÇERÇEVE

Mastürbasyon konusunun açıklanmasına yardımcı olan iki temel kuram vardır: Psiko-Seksüel Gelişim Kuramı ve Sosyal Öğrenme Kuramı.

Psiko-Seksüel Kuram: Çocukluk çağında cinselliğe karşı duyulan yoğun ilgi dönemlerini saptayarak bu dönemlerde görülen mastürbasyon faaliyetiyle cinsellik tutumları arasındaki bağlantıyı kurmuş olan Freud'dur. Freud'un çalışmalarında mastürbasyon, otoerotizm terimi ile karşılır ve açıklandığı gibi, geniş kapsamlı bir çerçeve içinde düşünülür. Erkeklerin çoğu belirli cinsel tepkileri verme yetkisine sahiptir. Zaten birçok erkek çocuk penisleri sertleşmiş olarak doğar. Kız ya da erkek, her iki cinsiyette, bebekleri, cinsel organlarını yatağa, halıya veya herhangi bir oyuncuğa sürerken gözlemek mümkündür; bundan fiziksel bir haz duydukları da kuşkusuzdur. İlk başlarda hareketlerini kontrol edemediklerinden, daha doğrudan bir uyarma için ellerini kullanmazlar. Ama bir süre sonra bunu da keşfedeceklerdir. İstenerak yapılan bu mastürbasyon sık sık orgazma kadar sürdürülür. Çocuğun orgazm yeteneği yaşla birlikte artar (<http://www.saglikmerkez.com/cinsel-saglik/cocuk-ve-masturbasyon.html>). Ayrıca Freud'un gelişim dönemlerine baktığımızda Fallik Dönem'de (3-6 yaş) mastürbasyon, döneminin egemen işlevlerinden biridir (Akyol, 2003).

Sosyal Öğrenme Kuramı: Sosyal öğrenme kuramı Albert Bandura tarafından ortaya atılmış ve geliştirilmiştir. Sosyal öğrenme teorisinde, başkalarının davranışları ve bu davranışların gözlenmesine dayalı bir öğrenmeden söz edilmektedir. Sosyal öğrenme teorisine göre öğrenmenin, tepki sonuçları yoluyla ve model alma yoluyla gerçekleştiği belirtilmektedir (Demirbaş ve Yağbasan, 2005). Mastürbasyon durumunda da çocukların birbirlerinden mastürbasyon yapmayı öğrenmeleri söz konusudur. San, Bayhan ve Artan'a (2004) göre mastürbasyonun öğrenilmesinin ve yaygınlaşmasının bir nedeni de, bilen çocukların bilmeyen çocuklara öğretmesidir. Hurlock'a (1964) göre, genellikle, kız çocukları mastürbasyonu kendileri keşfederek ya da diğer kız çocuklarını gözlemleyerek öğrenirken, erkek çocukları kendilerinden büyük çocuklar ya da yetişkinler tarafından mastürbasyonla tanışırılır.

Bu iki teoriye ek olarak 'Zihinsel Gelişim Teorisi'nde çocukların zihinsel gelişimdeki ilerlemelerle cinsiyete ait fikirler geliştirdiği, Şema Teorinde ise çevreden gelen yönlendirmeler, model alma ve zihinsel gelişimlerdeki ilerlemelerle çocukların cinsiyetine uygun bir model sergilediği söylenmektedir' (Bayhan ve Artan, 2005, s.271).

Mastürbasyon Davranışının Nedenleri ve Baş Etme Stratejileri ile İlgili Araştırmalar

Çocukların mastürbasyon davranışları ile ilgili olarak çoğunlukla klinik araştırmalar (McCray, 1978; Ferguson ve Rekers, 1979; Tezcan, Namlı ve Semerci, 1997; Yang, Fullwood, Goldstein ve Mink, 2005) yapılmıştır. Bu araştırmalarda mastürbasyon davranışının nasıl geliştiği

ve nedenleri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bu araştırmalardan McCray'ın (1978) araştırmasında 5 aşırı mastürbasyon durumu sunulmuştur. Bütün durumlarda, yeterli düzeyde ebeveyn-çocuk ilişkisi olmadığı ve bunun sonucunda da mastürbasyon davranışı geliştiği belirtilmiştir. Tedavi aşamasında çocuga karşı anne-baba tutumunun değişmesiyle, çocuğun yaşadığı dokunsal ve duygusal yoksunluk ortadan kalktığı için, mastürbasyon davranışı ortadan kalkmıştır. Çocukluk dönemindeki mastürbasyon davranışıyla ilgili diğer bir araştırma da Ferguson ve Rekers (1979) tarafından yapılmıştır. Araştırmada dört yaşındaki bir kız çocuğunda görölen aşırı aleni mastürbasyon durumu incelenmiştir. Bu çocuk klinikte, evde ve okul ortamında uygulanan caydırıcı-olmayan tedavi yöntemleriyle tedavi edilmiştir. Mastürbasyon davranışı ortaya çıktığında, mastürbasyon davranışı içermeyen davranışlara teşvik edilmiş ve sosyal destek için ayırt edici bir uyarıcı verilmiştir. Bu prosedürleri aileler ve öğretmenler uygulamış ve davranış 4 ay sonra durdurulmuştur. Takip eden 12 ve 24 ayda aleni mastürbasyon görölmemiş ve evde mastürbasyon nadiren görölmüştür. Benzer bir çalışma da Tezcan, Namlı ve Semerciöz (1997) tarafından yapılmıştır. Yapılan çalışmada mikst tip mastürbasyon tanısı konulan dört yaşındaki bir kız çocukta, konulan tanı ve uygulanan tedavi tartışılmıştır. Makalede, mastürbasyonun karın ağrısı ya da nöbetle karıştırıldığı, epilepsinin istemsiz ve kendiliğinden başladığı fakat mastürbasyonun gönüllü başladığı, mastürbasyonda bilinç kaybı olmadığı fakat epilepside çocuğun bilinçsiz olduğu, mastürbasyonun duygusal bir yoksunluktan, anne-baba yokluğu ya da boşanmadan kaynaklanabileceği belirtilmiştir. Mastürbasyonun nedenleri üzerine diğer bir araştırma da Yang, Fullwood, Goldstein ve Mink (2005) tarafından yapılmıştır. Yapılan klinik çalışmayla, mastürbasyon yapan çocukların ortak ve belirgin özellikleri tanımlamıştır. Araştırmada 12 bayan hasta incelenmiştir. Araştırma sonuçları; mastürbasyon davranışları, 3 hafta ve 3 yaş arasında görölmüştür. Ayrıca hastalarda bilinç kaybına rastlanmamıştır. Yüz kızarması, düzensiz nefes alma, hırıltı çıkarma, ritmik pelvik hareketler izlenmiş ve mastürbasyon süresinin en az 1 dakika sürdüğü görölmüştür. Mastürbasyon, hastaların başka bir etkinliğe yönlendirilmesiyle ya da ailenin müdahalesiyle durdurulmuştur. Sonuç olarak durumu direkt gözlemin ve video kamera kullanmanın mastürbasyon davranışını tespit etmede yararlı olduğu söylenmiştir.

Mastürbasyon ile ilgili diğer bir çalışma da Ünal (2000) tarafından yapılmıştır. Ünal, Türkiye'deki çocukluk mastürbasyonuyla eşleşen demografik ve gelişimsel özellikleri incelemiştir. Araştırmada mastürbasyonun başlangıcının genellikle genital bölgede ya da idrar yollarında oluşan bir rahatsızlık ya da stresli bir yaşamla; süttten kesilme, kardeş doğumu ya da anne-babadan ayrılmayla ilgili olduğu söylenmektedir. Toplumların cinselliğe ve sosyal konulara yaklaşımı mastürbasyon davranışının ortaya çıkma olasılığını etkilediği gibi, gerek çocukların cinsel ilgi ve aktivitelerinin bastırılması gerek cinsel eğitim yokluğu, Türkiye'deki toplumsal yapının cinselliği bastırmaya yönelik bir tutum sergilediğinden söz edilmiştir. Buna ek olarak, sosyal ve kültürel faktörlerden dolayı erkek çocuklardaki mastürbasyon davranışının kız çocuklardakinden daha az endişe yarattığı ve ailelerin erkek çocukları için medikal bir yardım almaya ihtiyaç duymadıkları söylenmektedir.

Okul öncesi dönemde mastürbasyon davranışının ne kadar yaygın olduğu ve bu konuyla ilgili olarak okulöncesi öğretmenlerinin nasıl baş ettiklerine ilişkin araştırmalara rastlanmamıştır. Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde mastürbasyon konusunun ele alınması ve incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Ancak ulaşılan çalışmalara bakıldığında konu üzerinde sadece klinik çalışmaların yapılmış olması ve okul öncesi eğitim alanı uzmanları tarafından konunun derinlemesine incelenmediği görölmüştür. Sonuç olarak, bu araştırmanın amacı, okulöncesi eğitim kurumlarında bulunan çocukların ne sıklıkta mastürbasyon yaptıkları, mastürbasyon yapma yöntemleri, mastürbasyon yapma nedenleri, öğretmenlerin çocukların mastürbasyon davranışlarıyla baş etme stratejilerini öğrenmek ve diğer öğretmenlere konu hakkında bilgi sağlayarak rehberlik yapmaktır.

YÖNTEM

Bu araştırmada, ayrıntılı ve derinlemesine veri toplama, katılımcıların bireysel algılarını, deneyimlerini ve bakış aıllarını doğrudan öğrenme, mevcut durumları anlama ve açıklama amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, akmak, Akgün, Őirin ve Demirel, 2008)

Çalışma Alanı

Araştırma, Ankara ilinde okul öncesi eğitim veren 4 özel kurumda çalışan 50 okul öncesi ğretmeni ile yapılmıştır. Çalışmanın bir nitel araştırma dersi kapsamında yapılması ve zaman sıkıntısı araştırmayı özel okullarla sınırlamıştır. Özel eğitim kurumlarının seçilmesinin diğer bir nedeni de, konu ile ilgili olarak devlet kurumlarından izin alma konusunda yaşanan güçlüklerdir.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları amaçlı örneklem yöntemine göre seçilmiştir. Amaçlı rneklem zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Patton, 1990; Yıldıırım ve Şimşek, 2005). Bu çalışmada amaçlı örneklem türlerinden olan kolay ulaşılabilir rneklem (Patton, 1990) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem çok tercih edilmemekle birlikte, konunun hassasiyeti nedeniyle tercih edilmiştir. Araştırma verilerinin toplandığı 4 özel kurumda sadece 5 ve 6 yaş gruplarının bulunması nedeniyle, araştırma örneklemini 5 ve 6 yaş sınıflarında görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Beş yaş sınıflarında görev yapan 15 ve 6 yaş sınıflarında görev yapan 35 ğretmen olmak üzere, toplam 50 ğretmen araştırmaya katılmak için gönüllü olmuştur. Katılımcıların tamamı bayandır. Öğretmenlerin kurumda çalışma yılları 1 ile 20 yıl arasında değişmektedir. Araştırma katılımcılarına veliler de dhil edilmek istenmiş ancak hiçbir veli görüşme talebini kabul etmediği için onlarla görüşme yapılamamıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme ve doküman yoluyla elde edilmiştir. Araştırma verileri 22 Ekim- 28 Aralık 2008 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmayı kabul eden 40 okul öncesi öğretmeniyle uygun oldukları zamanlar belirlenerek görüşme için randevu alınmış ve görüşmeler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları ek 1'dedir. Zaman kısıtlaması nedeniyle 10 öğretmene sorular mail yoluyla ulaştırılmış ve cevaplar mail yoluyla alınmıştır. Patton (1990) katılımcılardan e-posta yolu veya survey yoluyla onların görüşlerini yazılı istediğinizde bu verilerin artık doküman olduğunu ve bu kategori altında ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Verilerin toplanması sırasında, öğretmenlerden 5 tanesi konunun 'mastürbasyon' üzerine olduğunu anladıkları zaman soruları cevaplama konusunda isteksiz ve tereddütlü bir tutum sergilemişler, ilk 4 soru sorulduktan sonra kalan soruların onlarla ilgili olmadıklarını söyleyerek görüşmeyi sonlandırmışlardır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada kodlar ve içerikte oluşan temalar önceden belirlenmediği için tümevarımcı analiz yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde aşağıdaki basamaklar izlenmiştir:

1. Veriler toplandıktan sonra tamamı okunup, doğrudan araştırma konusuyla ilgili olmayan katılımcıların görüşleri çıkarılmıştır. Katılımcılar zaman zaman mastürbasyon davranışıyla ilgili olmayan konulara ilişkin aktardıkları kimi deneyimleri de araştırma kapsamında yer almadığı için ayıklanmıştır.
2. Yanıtı alınmayan sorular için tekrar bazı katılımcılara ulaşılıp bu konulara ilişkin tekrar görüş belirtip belirtmek istemedikleri kendilerine sorulmuş ve isteklilerden görüşleri alınmıştır.
3. Katılımcıların cevaplarının analizinin yapılması için bilgisayarda bu yanıtlar word dokümanı olarak yazılmış ve çıktısı alınmıştır.

4. Aynı konu ile ilgili cevaplar alt alta yazılarak kodlanması kolay hale getirilmiştir.
5. Metin halinde olan verilere sayfa ve sütun numaraları verilmiş ve kodlanmıştır.
6. Kodlamalar tamamlandıktan sonra kendi içinde bütünlük oluşturan kodlar aynı içerik altına alınmıştır. Benzer şekilde tekrar eden görüşlerin frekansları ve yüzdeleri alınmıştır.
7. Araştırma raporlaştırılırken katılımcıların cümleleriyle araştırma sonuçları desteklenmiştir.

Araştırmada daha geçerli bilgi sağlanması için, katılımcılara, görüşmelerin başında kendilerinin ve kurumlarının adlarının kesinlikle gizli tutulacağı belirtilmiştir. Ayrıca, araştırmada katılımcı bilgilerinin gizliliğinin sağlanması için takma isimler kullanılmıştır. Araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği için katılımcı teyidi (Yıldırım ve Şimşek, 2005) uygulanmıştır. Görüşme sonrasında görüşülen bireye araştırmacının öğrendiklerini bir özet şeklinde aktarmasıyla ve kendi algısının aktarılan verileri doğru yansıtmadığı sorusunu sorulmasıyla katılımcı teyidi sağlanmıştır. Buna ek olarak, Yıldırım ve Şimşek'in (2005) nitel araştırmada geçerliliği oluşturmayı sağlamada önemini belirtmiş olduğu araştırma alanına olan yakınlık, yüz yüze ayrıntılı görüşmeler yoluyla ayrıntılı ve derinlemesine bilgi toplama ve ek bilgi toplama yöntemlerine bu araştırmada yer verilmiştir.

BULGULAR

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf İçinde Cinsel Gelişim ile İlgili Yaşadığı Problemler: Öğretmenlere sınıf içinde cinsel gelişim ile ilgili ne gibi problem durumları ile karşılaştıkları sorulduğunda, öğretmenlerin % 70'inin sadece mastürbasyon cevabını verdiği, %15'inin mastürbasyon ve başka bir problem durumunu beraber belirttiği görülmektedir. Mastürbasyon dışında yaşanan cinsel durumlar farklılık göstermektedir. Bunlar: 'tuvaletlerde karşı cinse bakmaya çalışan çocuklar, sınıf içinde cinsiyet kimliği karmaşası yaşayan çocuklar (erkek öğrenci kız gibi davranıp, evcilik köşesinde anne rolünü oynuyordu), feminen tavırları olan bir erkek çocuğu, nasıl dünyaya geldikleri ile ilgili zorlayıcı sorular soran çocuklar, erkek olan bir öğrencinin sürekli kız arkadaşlarıyla oynaması ve ailesine "ben neden kız değilim, neden Barbie bebeklerim yok, ben elbise giymek istiyorum" gibi kendi cinsiyetine bağdaşmayan karşı cinsle alakalı ve ilgili olmasından kaynaklı bir problem durumu, cinsel kimlikle ilgili problemler, tuvalet altından birbirlerini gözetleme durumu' olarak belirtilmiştir.

Öğrenciler Nasıl Mastürbasyon Yapıyor: Mastürbasyonun yapılma şekli iki başlık altında toplanmıştır: bir materyal yardımıyla mastürbasyon yapanlar, sadece kendi vücut kısımlarını kullanarak mastürbasyon yapanlar.

Bir materyal yardımıyla mastürbasyon yapanlar: Katılımcıların %50'si gözlemledikleri öğrencilerin bir materyal kullanarak mastürbasyon yaptıklarını belirtmişlerdir. Kullanılan materyal ve durumun kaç katılımcı tarafından gözlemlendiği aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 1. Çocukların mastürbasyon yaparken kullandıkları materyaller

Kullanılan Materyal	f
1. Uyku Minderi	6
2. Sandalye	5
3. Masa Kenarı	4
4. Sert bir oyuncak	2
5. Battaniye	1
6. Pelüş bir oyuncak	1
7. Kaşık	1

Katılımcıların belirttikleri materyallere bakıldığında en çok kullanılan materyalin uyku minderi olduğu görülmektedir. Ayşe mastürbasyon yapan öğrencisinin, mastürbasyonu uyku saatinde yüz üstü uyku minderi üzerinde yatarak ileri geri gitme hareketleriyle yaptığını belirtmiştir. Fatma, sandalye kullanan öğrencisinin sandalyede otururken cinsel organını sürterek mastürbasyon yaptığını ifade etmektedir. Diğer kullanılan materyaller masa kenarı, sert bir oyuncak, battaniye, peluş bir oyuncak ve kaşıktır. Materyali battaniye olarak belirten Eda, öğrencinin battaniyeyi bacaklarının arasında tutup kendine doğru çekerek cinsel organına baskı yaptığını söylemiştir. Materyali kaşık olarak belirten Sude ise öğrencinin kaşığın arka kısmını cinsel organına sokarak aleni bir şekilde mastürbasyon yaptığını belirtmiştir.

Sadece kendi vücut kısımlarını kullanarak mastürbasyon yapanlar: Katılımcıların % 50'si gözlemledikleri öğrencilerin kendi vücut kısımlarını kullanarak mastürbasyon yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu gözlemi yapan katılımcılardan %90'ı çocukların mastürbasyonu el ve cinsel organ arasında, eli ile cinsel organını sürterek ya da sıkarak; %5'i mastürbasyonun kol ve cinsel organ arasında, kolunu pantolonunun üzerinden içeri sokarak ileri geri hareketle; % 5'i bacaklar ve cinsel organ arasında bacaklarını sıkıştırarak gerçekleştirdiklerini söylemişlerdir. En çok katılımcının belirtmiş olduğu mastürbasyon durumu el ve cinsel organ arasında gerçekleşmektedir. Bu durumda Cansu, öğrencisinin eli ile cinsel organını sürttüğünü, parmak uçlarını içeri doğru bastırıp çektiğini ve bunu ritmik hareketlerle 1-2 dakika aralığında yaptığını gözlemlediğini görüşmede aktarmıştır.

Öğrenciler Ne Sıklıkta Mastürbasyon Yapıyor: Öğrencilerin ne sıklıkta mastürbasyon yaptığı sorulduğunda öğretmenlerin çeşitli cevaplar verdiği görülmüştür. Cevaplar günde 1 kez ile 4 kez arasında değişmektedir. Katılımcılardan %5'i günde 1 kez, %10'u iki kez, %80'i üç kez ve %5'i ise dört kez olarak mastürbasyon sıklığını belirtmişlerdir. Katılımcılardan Cansu, Derin, Buse, Ayşe, Zeynep ve Kübra mastürbasyon yapan öğrencilerinin mastürbasyon yapma sıklıklarının nadiren de olsa değişebildiğini belirtmişlerdir.

Çocuklar Hangi Zamanlarda Mastürbasyon Yapıyorlar: Çocukların hangi durumlarda mastürbasyon yaptıkları sorusuna katılımcıların %85'i dinlenme saatinde uyumak istemediklerinde, %5'i sıkıldıklarında ve durgun etkinliklerde, %5'i yemek saatinde yemek yemek istemediklerinde, %5'i ise sıkıntılı ve gergin oldukları günlerde, şeklinde cevap vermişlerdir. Katılımcılardan Tuna çocukların mastürbasyonu en sık dinlenme saatinde yaptıklarını ve bu konudaki sıkıntıyı şöyle belirtmiştir; 'okuldaki program gereği ve çocukların ihtiyacı olduğu için çocukları uyku saatinde yatırıyoruz. Çocukların bir kısmı uyuyor ancak bir kısmı uyumak istemiyor. Uyumak istemeyenlere uyumak zorunda olmadıklarını ancak dinlenmeleri gerektiğini söylüyoruz. Sıkıntı burada başlıyor. Mastürbasyona eğilimi olan çocuklar uykuya ya da dinlenmeye zorlandıkları zaman mastürbasyon durumunun gözlenmesinde artış oluyor. Bu konuda çözüm üretmeye çalıştık; uyumayan çocuklara resim yapabileceklerini ya da kitap bakabileceklerini söylemek gibi, ancak bu durumda tüm öğrenciler bu etkinliklere katılmak istediği için bunu uygulayamadık'. Benzer durumlar sekiz katılımcının görüşmelerinde de belirtilmiştir.

Öğretmenlerin Öğrencilerini Mastürbasyon Yaparken Gördüklerinde Verdikleri İlk Tepkiler: Katılımcıların %80'i 'sakin davrandım ve çözüm yolu bulmaya çalıştım', %10'u 'çok şaşırdım' ve diğer %10'u 'davranışı durdurmasını söyledim' şeklinde cevaplandırmışlardır. Katılımcılardan Semiha, öğretmenlerin öğrencilerini mastürbasyon yaparken gördüklerinde verdikleri ilk tepkilerin çok önemli olduğunu ve olabildiğince sakin bir tavır takınmanın gerekliliğinden bahsetmiştir. Semiha 'çocuklar bu tepkilerden bir mesaj alacaklar ve bunu sonucunda yaptıkları davranışı iyi ya da kötü olarak nitelendireceklerdir. Sert ve ürkütücü tepkiler çocuğun suçluluk duymasına sebep olacaktır' diyerek mastürbasyona verilen ilk tepkinin önemini vurgulamıştır.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Algılarına Göre Mastürbasyonun Nedenleri: Öğretmenlerin verdiği cevaplar değerlendirildiğinde mastürbasyonun nedenleri dört başlık

altında toplanmıştır. Aşağıdaki tablolarda nedenler ve bu nedenlere ilişkin frekanslar yer almıştır.

1.Evdeki sorunlar: Katılımcıların evdeki sorunlarla ilgili görüşleri tablo 2’de yer almıştır.

Tablo 2. Katılımcıların belirttikleri evdeki sorunlar

Evdeki Sorunlar	f
Ebeveynlerin ilgisizliği / sevgisizliği	7
Kardeş doğumu	6
Boşanma	4
Kardeşin başarısı	2

Katılımcıların belirttiği evdeki nedenlere bakıldığında ebeveyn ilgisizliğinin ve sevgisizliğinin en fazla belirtilen sorun olduğu görülmektedir. Evdeki sorunlar arasında en az belirtilen ise kardeşin bir başarısı olmuştur. Bunun dışında belirtilen diğer sorunlar kardeş doğumu ve boşanmadır. Buna ek olarak katılımcılardan Özge, çocuğun evde yaşadığı sorunların çocuğu tedirginlik, mutsuzluk, kaygı gibi olumsuz duygulara götürdüğünü ve bunun sonucunda çocuğun kendi kendine doyum sağlamaya yöneldiğini belirtmiştir. Katılımcılardan Aslı mastürbasyon yapan bir öğrencisiyle ilgili kullandığı baş etme yöntemini şöyle açıklamıştır: ‘Bu dönem başında bir öğrencim mastürbasyon yapmaya başladı. Öğrencimi iki yıldır tanyorum ve geçen sene böyle bir durum söz konusu değildi. Durumu fark ettikten hemen sonra ailesini görüşmeye çağırdım ve konuyu aileyle uygun bir şekilde paylaştım. Görüşme sırasında anne babanın boşandığını öğrendim. Burada öğrencinin mastürbasyona yönelmesinin sebebi buydu. Aileyle konuşarak çocuğa boşanmanın sadece anne ve babaların birbirinden ayrılma durumu olduğunu ama bunun annelik ve babalıktan ayrılma durumu olmadığını anlatmaya çalıştık. Bir süre sonra mastürbasyon davranışının durduğunu gördük’. Burada davranışın sebebi üzerine odaklanılmış ve buna göre bir çözüm uygulanmaya çalışılmıştır.

2.Psikolojik nedenler: Katılımcıların psikolojik nedenlere ilişkin görüşleri tablo 3’de yer almıştır.

Tablo 3. Katılımcıların belirttikleri psikolojik nedenler

Psikolojik Nedenler	f
Uzun süre yalnız bırakılma	5
Erken memeden kesilme	4
Sevgi eksikliği	4

Katılımcıların belirttikleri psikolojik nedenler arasında en fazla belirtilen neden uzun süre yalnız bırakılmadır. Nuray, uykuya geçişte uzun süre karanlıkta yalnız bırakılmanın mastürbasyon durumunun ortaya çıkmasında en önemli neden olarak düşündüğünü söylemiştir. Bunun dışında erken memeden kesilme ve sevgi eksikliği aynı sayıda katılımcı tarafından belirtilmiştir.

3.Fiziksel nedenler: Katılımcıların fiziksel nedenlere ilişkin görüşleri aşağıdaki tabloda yer almıştır.

Tablo 4. Katılımcıların belirttikleri fiziksel nedenler

Fiziksel nedenler	f
Cinsel bölgede kıl kurdu	1
Cinsel bölgede enfeksiyon	1
Bacak aralarında olan kaşıntılar	1
Erkek çocuklarında sünnet derisi ile ilgili problemler	1

Fiziksel nedenlere bakıldığında cinsel bölgede kıl kurdu, cinsel bölgede enfeksiyon, bacak aralarında olan kaşıntılar, erkek çocuklarında sünnet derisi ile ilgili problemler eşit sayıda katılımcı tarafından belirtilmiştir.

4.Sosyal Nedenler: Katılımcılar tarafından okul öncesi çocuklarda görülen diğer bir değişken de sosyal nedenlerdir. Bu nedenler Tablo 5’te yer almıştır.

Tablo 5. Katılımcıların belirttikleri sosyal nedenler

Sosyal Nedenler	f
Davranışın yetişkinler tarafından alıştırılması	1
Arkadaş ortamında bu davranışa teşvik edilme	1
Çocuğun cinsel organı ile çok fazla ilgilenilmesi (öpme, sıkma... etc.)	1

Sosyal nedenlere bakıldığında davranışın yetişkinler tarafından alıştırılması, arkadaş ortamında bu davranışa teşvik edilmesi, çocuğun cinsel organı ile çok fazla ilgilenilmesi durumu eşit sayıda katılımcı tarafından belirtilmiştir. Katılımcılardan Naz öğrencisinin cinsel organının ailedeki kişiler tarafından sıklıkla öpüldüğünden ve ailedeki başka kişilere çocuğun cinsel organının gösterildiğinden ve bunun çocuğun masturbasyona ilgi duymasındaki en önemli neden olduğundan bahsetmiştir.

Okulöncesi Öğretmenlerinin Masturbasyon Yapan Çocuklarla İlgili Baş Etme Stratejileri: Veriler incelendiğinde katılımcıların bir kısmının eyleme geçtiği bir kısmının ise davranışı görmezden geldiği görülmüştür.

Eyleme Geçenler: Okul öncesi çocuklarının masturbasyon davranışını gören öğretmenlerin eylemleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 6. Eyleme geçen katılımcıların belirttikleri stratejiler

Eylemler	f
Durumu öğretmen arkadaşıyla paylaşanlar	11
Konu hakkında araştırmaya geçenler	6
Davranışa anında müdahale edip davranışı durduranlar	2
Söndürme tekniği uygulayanlar	2
Veli ile iletişime geçenler	1
Durumu psikoloğa yönlendirenler	1

Eyleme geçen katılımcıların belirttikleri stratejilere bakıldığında en fazla kullanılan yöntemin öğretmenlerin durumu akranlarıyla paylaşmaları olduğu görülmektedir. Katılımcılardan Nihan ‘Durumu ilk gördüğümde yan sınıftaki öğretmen arkadaşım gittim ve onu sınıfa çağırarak onun da durumu gözlemlemesini ve yardımcı olmasını istedim’ şeklinde bir yol izlediğini belirtmiştir. Diğer akrandan yardım alan 10 katılımcı da benzer ifadeler kullanmışlardır. Bunun dışında, konu hakkında araştırmaya geçme, davranışa anında müdahale edip davranışı durdurma, söndürme tekniği uygulama, veli ile iletişime geçme, durumu psikoloğa yönlendirme yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Veli ile iletişime geçme ve durumu psikoloğa yönlendirme katılımcıların en az belirttiği yöntemlerdir. Görüşme sırasında her iki katılımcı da veli ya da psikologla durumu paylaşmanın davranışın durdurulmasında önemli bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Zolten ve Long (2006) çocukların masturbasyon

davranışı görüldüğünde sakin kalınarak çocuğa mastürbasyonun banyoda ya da çocuğun odasında özel yapılması gereken bir şey olduğunu ‘açıklama’nın, çocuğun eline bir şey vererek ya da başka bir aktivite önererek ‘alternatif sunma’nın, ailenin ve çocukla ilgilenen diğer kişilerin aynı yolla çözüm getirerek ‘tutarlı olma’nın önemini vurgulamıştır. Buna ek olarak Yavuzer (2006) mastürbasyon yapma durumu söz konusu olduğunda mastürbasyon yapan çocuğun üzerinde durmamanın ve eğer olağanüstü bir sıklıkta oluyorsa, onu korkutmadan ve konuya değinmeden başka bir şeyle oyalayarak dikkatini başka bir yöne çekmenin yeterli olacağını belirtmiştir.

Görmezden Gelenler: Okulöncesi çocuklarının mastürbasyon davranışlarını görmezden gelen öğretmenlerin davranışları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Görmezden gelen katılımcıların belirttikleri stratejiler

Eylemler	f
Arkasını dönüp gidenler	9
Davranış hiç gerçekleşmemiş gibi davranıp etkinliğe devam edenler	8

Mastürbasyon durumunu görmezden gelen 17 katılımcıdan 9’u davranışı gördüklerinde arkalarını dönüp gittiklerini, 8’i ise davranış hiç gerçekleşmemiş gibi davranıp yaptıkları etkinliğe devam ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılardan Defne ‘Mastürbasyon yapan öğrencilerim oldu, bu durumu görmezden gelerek ve o an her ne yapıyorsam ona devam ederek sorunu çözdüm. Zaten bu yaştaki bir çocuğun böyle bir şey yapması söz konusu olamaz. Bu nedenle üzerinde fazla durmamak görmezden gelmek gerekir’ şeklinde bu soruya cevap vermiştir. Baş etme stratejilerine genel olarak baktığımız zaman öğretmenlerin % 57,5’inin eyleme geçtiği, % 42,5’inin ise durumu görmezden geldiği görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma bulgularına bakıldığında öğretmenlerin %70’i, sınıflarında mastürbasyon davranışıyla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi dönemde mastürbasyon davranışı eğer saplantı düzeyinde değil ve günlük yaşamını etkilemiyorsa normal gelişimsel bir durum olarak kabul edilmektedir. Ancak, okul öncesi çocuklarda mastürbasyon davranışı görmezden gelinirse ve önlem alınmazsa sınıftaki diğer öğrenciler arasında model alma yoluyla yaygınlaşmasına sebep olabilir. Bu durumda okul öncesi öğretmenleri ve veliler güç durumda kalabilirler. Bu konuda okul öncesi öğretmenleri donanımlı olmalı ve nasıl müdahale edeceklerini bilmeleri gerekir.

Araştırmanın veri toplanması aşamasında bazı okul öncesi öğretmenleri bu konuda konuşmak istememişlerdir. Bu durum bazı okul öncesi öğretmenlerinin gelişimsel bir dönem olan cinsel gelişim üzerine konuşmaktan çekindiklerini ortaya koymaktadır. Bilir ve Alpsan’ın (1977) toplumumuzda cinsel konulardaki yerleşik ve yanlış tutumların artık çağ dışı kaldığını belirtmesine karşın Ünal (2000) Türkiye’nin cinselliğin bastırıldığı bir toplum olduğu görüşü, öğretmenlerin konu ile ilgili bu tedirgin tavırlarıyla paralellik göstermektedir. Ancak, okul öncesi öğretmenlerinin bu konuda velileri bilinçlendirme görevleri vardır. Okul öncesi öğretmenleri nasıl diğer gelişim alanları ile konuşurken güçlük çekmiyorlarsa, çocukların cinsel gelişimiyle ilgili konuşurken de güçlük çekmemeleri ve profesyonel davranışları gerekmektedir.

Bu çalışma planlandığında araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği için veliler de araştırmaya dahil edilmek istenmiştir. Ancak görüşmek istenen velilerden hiçbiri araştırmaya katılmak istememiştir. Velilerin bir kısmı çocuğunun mastürbasyon yapmadığını ileri sürerek, bir kısmı ise konuyla ilgili konuşmak istemediğini belirterek araştırmaya katılmayı reddetmişlerdir. Ailelerin bu konuları hâlâ tabu gördükleri ve çocuklarında gözlenen mastürbasyon davranışlarını göz ardı ettikleri şeklinde yorumlanmıştır. Çocukların cinsel gelişimi konusunda ailelerin

bilgilendirilmesi ihtiyacının olduğu kanısına varılmıştır. Bundan sonra yapılacak araştırma için velilerin araştırmaya dahil edilmesi daha sağlıklı sonuçlar verecektir. Ayrıca, aşırı derecede mastürbasyon yapan çocuklarının sağaltılmaları ancak ailelerin olayı kabullenmesi ve bu sürece dahil olmalarıyla mümkündür.

Okul öncesi çocukların bir araç kullanarak ya da kendi bedenlerini kullanarak mastürbasyon yaptıkları gözlenmiştir. Okul öncesi öğrencilerinin yine günde 1 kez ile günde 4 kez arasında mastürbasyon yaptıkları katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Katılımcılardan %5'i günde 1 kez, %10'u iki kez, %80'i üç kez ve %5'i ise dört kez olarak mastürbasyon sıklığını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenleri sınıftaki öğrencileri sürekli gözlemlemeli ve öğrencilerin kullandıkları materyalleri ortadan kaldırarak ve onların dikkatlerini başka yönlere çekerek bu davranışın sönmesini sağlayabilirler. Okul öncesi öğretmenlerinin lisans eğitimi sırasında sınıf yönetimi kuramlarını iyi öğrenmeleri ve bu kuramlardan sınıfta karşılaşacakları mastürbasyon gibi gelişimsel olsa dahi sınıfta davranış sorunlarına yol açacak durumlar için yararlanmalıdırlar.

Araştırma kapsamında bulunan okul öncesi çocuklarının %85'inin dinlenme saatinde uyumak istemediklerinde, %5'inin sıkıldıklarında ve durgun etkinliklerde, %5'inin yemek saatinde yemek yemek istemediklerinde, %5'inin ise sıkıntılı ve gergin oldukları günlerde mastürbasyon yaptıkları gözlenmiştir. Bu bulgu çocukların özellikle uyumak istemedikleri zaman çoğunlukla bu davranışı sergilediklerini göstermiştir. Okul öncesi eğitim kurumları uyku saatinde uyumak istemeyen çocuklar için alternatif etkinlikler üretmeleri gerekmektedir.

Araştırmada elde edilen diğer bir bulgu da okulöncesi öğretmenlerinin algılarına göre mastürbasyonun nedenleridir. Katılımcıların belirttikleri nedenler evdeki sorunlar, psikolojik nedenler, fiziksel ve sosyal nedenler olarak gruplanmıştır. Genel olarak mastürbasyon davranışına sebep olan nedenlere bakıldığında ise katılımcıların en fazla belirttikleri nedenlerin evdeki sorunların olması ve en az nedenlerin ise sosyal nedenler altında toplandığı görülmüştür. Okul öncesi öğretmenleri veya okul öncesi kurumları aileleri bilinçlendirme konusunda sık sık seminerler düzenlemelidirler.

Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin sınıf içinde mastürbasyon yapan öğrencileriyle ilgili kullandığı yöntemler incelendiğinde öğretmenlerin konu hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenler baş etme stratejileri olarak en çok durumu arkadaşlarıyla paylaşma, arkasını dönüp gitme, davranış hiç gerçekleşmemiş gibi davranıp etkinliğe devam etme, konu hakkında araştırmaya geçme gibi yöntemlere başvurmuşlardır. Kullanılan yöntemlere bakıldığında öğretmenlerin konu hakkında bilgi sahibi olmaya çalıştıkları görülmektedir. Ayrıca yapılan görüşmelerde değerlendirmeye alınmayan 5 görüşmenin öğretmenlerinin okul öncesi dönem çocuklarında mastürbasyon yapma durumunu ilk defa duymuş olmaları ve diğer 5 görüşmedeki öğretmenlerin ise konu üzerine konuşmaktaki çekingen tavırları, okul öncesi dönemde mastürbasyon konusunda öğretmenlerin bilgi eksikliğini bir kez daha göstermektedir. Buna ek olarak, iki katılımcının davranışa anında müdahale edip davranışı durdurdukları yani engelledikleri öğrenilmiştir. Katılımcılarla yapılan görüşmede her iki katılımcı da bu yaklaşımı doğru bir yaklaşım olarak algıladıklarını ve davranışın nedenlerine inmenin gereksiz olduğu düşüncesinde olduklarını açıklamışlardır. Uçar (1991) eğer soruna eğilmeden sadece mastürbasyon engellemeye çalışılırsa iki olasılığın söz konusu olduğunu belirtmiştir. Birinci olasılık, öğrenci bu işi gizlice sürdürmeye devam eder. İkinci olasılık ise, öğrenci mastürbasyon yapamaz, suçluluk duygularına kapılır ve mastürbasyon davranışının altında yatan sorunun da etkisiyle çoğunlukla ortaya başka bir davranış bozukluğu ortaya çıkartabilir. Öğretmenler sınıflarında mastürbasyon davranışıyla karşılaştıklarında sakin olmalı ve tepkisiyle çocuğun davranışını pekiştirmekten kaçınmalıdır. Kullanılacak ilk strateji çocuğun dikkatini başka bir yöne çekmek olmalıdır. Eğer nasıl baş edeceği ile ilgili bilgisi yoksa akran danışmanlığı veya okul psikoloğu ile işbirliği yapılmalıdır. Sonuç olarak, öncelikli olarak davranışın nedenlerine odaklanmak ve bu nedenlere, çocuğa özel stratejiler geliştirmek gerekir.

Üniversitelerin okul öncesi öğretmenliği bölüm dersleri göz önünde bulundurulduğunda mastürbasyon konusunun yer aldığı 'Cinsel Eğitim ve Gelişim' dersinin müfredatta olmamasının bu bilgi yetersizliğinde büyük önem taşıdığı söylenebilir. Seçmeli ders olarak alınabilen 'Cinsel Eğitim ve Gelişim' dersinin müfredatta alınması ve zorunlu hale getirilmesinin

gerekliliği yadsınamaz. Konu üzerinde yapılan araştırmaların arttırılması ve hizmet içi eğitim kapsamında okul öncesi kurumlarda ya da üniversitelerin ilgili bölümlerinde verilen seminerlerde ‘mastürbasyon’ konusunun yaygınlaştırılması öğretmenlerin konu hakkındaki bilgisinin artmasında ve doğru stratejiler kullanılmasında büyük önem taşıyacaktır.

Bu çalışmanın sonucunda okul öncesi çocuklarının mastürbasyon davranışlarıyla ilgili daha fazla disiplinler arası çalışmalara ihtiyaç olduğu söylenebilir. Okul ncesi öğretmenleri yetiştirilirken ocuk gelişiminin her alanında olduğu gibi cinsel gelişimi konusunda yeterli donanıma sahip olarak mezun edilmelidirler.

KAYNAKÇA

- Akyol, A.K. (2003). “Psikoseksüel Gelişim”, A. Ulusoy (Editor). *Gelişim ve öğrenme*,(2.baskı) ss.125-135. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bayhan, P.S. ve Artan İ. (2005). *ocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa
- Bilir, ř. ve Alpsan, B. (1977). *ocuk Gelişimi ve Eğitimi El Kitabı*, Ankara: ocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü Yayını.
- Bykzrk ř., akmak E. K., Akgün . E., şirin K. ve Demirel F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi.
- ocuk ve Mastürbasyon*. <http://www.saglikmerkez.com/cinsel-saglik/cocuk-ve-masturbasyon.html2>’ den 25 Ekim 2007 tarihinde ulaşıldı.
- Demirbaş, M. ve Yağbasan, R. (2005). Sosyal ğrenme Teorisine Dayalı ğretim Etkinliklerinin, ğrencilerin Bilimsel Tutumlarının Kalıcılığına Olan Etkisinin İncelenmesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVIII (2), 363-382.
- Ferguson L. N. ve Rekers G. A. (1979). Non-aversive Intervention in Public Childhood Masturbation: A Case Study, *The Journal of Sex Education*, 3 (15), 213-223.
- Hurlock, E. B. (1964). *Child Development*. (Fourth ed.) London: McGraw-Hill Company.
- Hurlock, E. B. (1972). *Child Development*. (Fifth ed.) London: McGraw-Hill Company
- McCray G. M. (1978). Excessive Masturbation of Childhood: A Symptom of Tactile Deprivation, *Pediatrics*, 62 (3), 277-279
- Nechay A., Ross L. M., Stephenson J. B. P. ve O’Regon M. (2002). Gratification Disorder “Infantile Masturbation”, *Pediatric Hospital*.
- Patton, M.Q. (1990). *Qualitative evaluations and research methods (2nd. Ed)*. CA:Newbarypark. Sage Publications.
- Tezcan A. E., Namlı M. ve Semercioz D. (1997), Karışık Tip Mastürbasyon: Bir Olgu Sunumu, *Turgut Özal Tıp Merkezi Dergisi*, 4(3), 306-307
- Uçar, H. (1991). *ocukların Cinsel Eğitimi ve Bazı Cinsel Sorunlar*. İstanbul: Mert Yayıncılık.
- nal F. (2000). Predisposing Factors in Childhood Masturbation in Turkey, *Eur J Pediatr*, 159, 338-342.
- Yang, M. L., Fullwood E., Goldstein J. ve Mink J. W. (2005). Masturbation in Infancy and Early Childhood Presenting as a Movement Disorder: 12 Cases and a Review of the Literature , *Official Journal of the American Academy of Pediatrics*, 116, 1427-1432.
- Yavuzer, H. (2006). *Ana-Baba Okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (5. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Zolten K. ve Long N. (2006). *Masturbation*. <http://www.parenting-ed.org/handouts/masturbation.pdf>’den 23 Ekim 2007 tarihinde ulaşıldı.

Ek 1

Öğretmenlere sorulan sorular aşağıdaki sırayla sorulmuştur:

1. Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?
2. Nereden mezunsunuz?
3. Sınıf içinde cinsel gelişim ile ilgili yaşadığınız sorunlar nelerdir?
4. Mastürbasyon yapan öğrenciniz var mı?
5. Nasıl mastürbasyon yapıyor?
6. Ne sıklıkta mastürbasyon yapıyor?
7. Hangi durumlarda mastürbasyon yapıyor?
8. ğrencinizi ilk mastürbasyon yaparken gördüğünüzde ne tepki verdiniz?
9. Sizce öğrenciniz neden mastürbasyon yapıyor?
10. Sizce mastürbasyon yapan öğrencinizi vazgeçirmeye çalışmalı mısınız? Neden?
11. Sizce öğrenciniz sık sık mastürbasyon yapıyorsa psikologa götürülmeli mi? Neden?
12. Baş etme stratejileri olarak neleri kullandınız?
13. Velilerle nasıl iletişime geçiyorsunuz?